

ITÄ-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Aluevalitus Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston 9.10.2024 antamaan päätökseen § 59 sekä **pyyntö täytäntöönpanotoimien kieltämistä koskevan määräyksen antamisesta**

Päätös, johon haetaan muutosta

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston 9.10.2024 antama päätös § 59, jolla on hyväksytty Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia 2024–2038 ja siihen liittyvä palveluverkkosuunnitelma.

Valittaja

Rääkkylän kunta
Kinnulantie 1, 82300 Rääkkylä
email. raakkyla@raakkyla.fi
jäljempänä myös ”*valittaja*”

Tiedoksisäännistä

Valituksen kohteena oleva päätös on tehty 9.10.2024. Dynasty-tietopalvelun mukaan päätös on ollut nähtävillä 11.10.2024 alkaen.

Valittaja on hyvinvointialueen jäsen ja saanut päätöksen siten tietoonsa seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on ollut nähtävänä yleisessä tietoverkossa, eli 18.10.2024. Hyvinvointialueista annetun lain (611/2021, hyvinvointialuelaki) 145 § 3 momentti.

Valitus on siten toimitettu hallinto-oikeudelle määräajassa.

TÄYTÄNTÖÖNPANON KIELTÄMINEN

Rääkkylän kunta kunnioittavasti vaatii jäljempänä mainituin perustein, että hallinto-oikeus antaa asiassa täytäntöönpanoa koskevan määräyksen, jolla hallinto-oikeus kieltää laittamasta täytäntöön aluevaltuuston 9.10.2024 tekemää päätöstä § 59 siihen saakka, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Hyvinvointialuelain 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai viranhaltija taikka valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon.

Aluevaltuuston päätöstä ei voida panna täytäntöön, sillä siitä valittaminen voisi käydä täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi. Jäljempänä tarkemmin yksilöidyllä aluevalituksella valittaja vaatii hallinto-oikeutta kumoamaan valituksenalaisen päätöksen ja palauttamaan asian aluevaltuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Valituksenalaisen päätöksen sisältö ilmenee tarkemmin jäljempänä aluevalituksen perusteluista. Päätöksen vaikutukset ovat hyvin laaja-alaiset, mutta yksi vaikutusten kannalta keskeisin seikka on se, että päätöksen myötä

Nurmekseen, Lieksaan, Kontiolahdelle, Outokumpuun, Joensuuhun, Liperiin, Ilomantsiin ja Kiteelle sijoitetaan laajan palvelun sote-keskukset; Juu-kaan, Polvijärvelle, Heinävedelle, Rääkkylään ja Värtsilään sote-asetat; ja Valtimolle, Enoon, Tuupovaaran, Kiihtelysvaaraan, Hammaslahteen ja Kesälahteen ainoastaan sote-palvelupisteet (ei kiinteää toimipistettä).

Mikäli aluevalitus menestyisi ja asia käsiteltäisiin uudelleen aluevaltuus-
tossa, voitaisiin palvelustrategiaa ja palveluverkkosuunnitelmaa koskevassa päätöksenteossa tulla eri lopputulokseen, jolloin sote-asemien konkreettinen sijoittelu voisi vielä muuttua, eikä esim. nyt lakkautettavaksi päätetyt sote-asetat välttämättä päätyisikään lakkautettaviksi.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallitus on 30.10.2024 tehnyt päätöksen § 226, jolla on todettu aluevaltuuston päätösten (mukaan lukien § 59) syntyneen oikeassa järjestyksessä, niiden olevan valtuuston toimivallassa, minkä lisäksi on todettu, etteivät ne ole lainvastaisia, joten aluehallitus on päättänyt panna ne täytäntöön. Aluehallituksen päätöksessä on aluevaltuus-
ton päätöksen § 59 osalta todettu, että palvelustrategiaa noudatetaan toimin-
nassa ja aloitetaan valmistelevaan järjestämisuunnitelmaa.

Koska täytäntöönpanoa koskevista päätöksistä ei hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, on täytäntöön-
panon kieltäminen tässä vaiheessa kriittistä.

Edellä todetun mukaisesti täytäntöönpanotoimiin ryhtyminen ennen asian lainvoimaista ratkaisemista on omiaan aiheuttamaan merkittävää vahinkoa hyvinvointialueen jäsenkunnille. Todettakoon, että valittajan käsityksen mukaan palveluverkkoon liittyviä supistamistoimia on jo ryhdytty tekemään.

Edellä esitetyin perustein valittaja vaatii, että hallinto-oikeus antaa asiassa täytäntöönpanoa koskevan määräyksen, jolla hallinto-oikeus kieltää laittamasta täytäntöön aluevaltuuston 9.10.2024 tekemää päätöstä § 59 siihen saakka, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

ALUEVALITUS

Valitusoikeudesta

Valittajalla on valitusoikeus asiassa, sillä valittaja on hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueista annettu laki (611/2021, hyvinvointialuelaki) 16 luku 142 § ja 1 luku 3 §.

Miltä osin päätökseen vaaditaan muutosta

Valittaja hakee muutosta 9.10.2024 annettuun päätökseen § 59:n kokonaisuudessaan.

Vaatimukset

Rääkkylän kunta kunnioittavasti vaatii, että hallinto-oikeus:

1. kumoo Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston 9.10.2024 antaman päätöksen § 59 ja palauttaa asian valmisteltavaksi; ja
2. velvoittaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen maksamaan valittajan oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa korkolain 4.1 §:n mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua ratkaisun antamisesta.

PERUSTEET

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston (jäljempänä myös ”*aluevaltuusto*”) 9.10.2024 antama päätös § 59 on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä

Tausta

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto on tehnyt 9.10.2024 päätöksen § 59 koskien Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiaa 2024–2038. Aluevaltuuston päätös on tehty aluehallituksen esityksen johdosta. Aluehallituksen esitys on taas perustunut tulevaisuuslautakunnan valmistelemaan palvelustrategiaan ja palveluverkkosuunnitelmaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (sote-järjestämislaki, 612/2021) 11 § edellyttää, että hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Lain mukaan palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan *sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet*. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, *miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan* ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Palvelustrategian liitteenä on ollut palveluverkkosuunnitelma. Tulevaisuuslautakunta on osana valmistelutyötään laatinut palveluverkkosuunnitelman. Suunnitelmassa on konkreettisesti määritelty se, *minkälaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut mihinkin hyvinvointialueen jäsenkuntaan sijoitetaan*. Vaihtoehtoina skenaarioissa on sote-keskus, sote-asema ja sote-palvelupiste. Aluevaltuuston päätöksellä hyväksyttiin tulevaisuuslautakunnan valmisteleva palvelustrategia, jonka liitteenä on ollut palveluverkkosuunnitelma. Päätöksen myötä Joensuuhun, Nurmekseen, Lieksaan, Kontiolahdelle, Outokumpuun, Liperiin, Ilomantsiin ja Kiteelle sijoitettiin laajimmat sote-keskukset. Muihin hyvinvointialueen kuntiin sijoitettiin joko sote-asema tai sote-palvelupiste.

Esteellisyys

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiaa ja palveluverkkosuunnitelmaa valmistelleen tulevaisuuslautakunnan esittelijänä on toiminut Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen strategiajohtaja Ilkka Pirskanen.

Valittajan näkemyksen mukaan valituksenalainen päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä vastoin hyvän hallinnon perusteita, sillä em. esittelijä on ollut esteellinen.

Oikeudellinen arviointi

Esteellisyydestä koskien hyvinvointialueen toimielimiä säädetään hyvinvointialuelain 102 §:ssä ja hallintolain (hallintolaki 434/2003, HL) 27–30 §:ssä. Arvioitaessa lautakunnassa toimivan henkilön esteellisyyttä, on lain-säädännöllisenä lähtökohtana hyvinvointialuelain 102.2 §, jonka mukaan muun luottamushenkilön, tilintarkastajan sekä hyvinvointialueen viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Edellä mainitun HL 27 §:n mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Esteellisyyttä arvioidaan HL 28 §:n esteellisyysperusteiden mukaisesti. HL 28 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan virkamies on esteellinen jos hän on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosaisten tai jolle ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa. Yhteisöllä tarkoitetaan myös kuntaa, kuntayhtymää ja hyvinvointialuetta, jotka ovat julkisoikeudellisia yhteisöjä. Lisäksi on huomioitava HL 28 §:n 1 momentin 7 kohta, jonka mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Asian käsittely ja esteellisyys

HL 27 §:ssä kielletään esteellisen virkamiehen osallistuminen asian käsittelyyn. Hallintolakia koskevan hallituksen esityksen (HE 72/2002 vp, s. 80) mukaan lainkohdan ilmaisulla ei tarkoiteta ainoastaan ratkaisun tekemistä, vaan myös ratkaisua välittömästi edeltäviä toimia, eli *asian esittelyä* ja valmistelua.

Hallituksen esityksen mukaan esteellinen virkamies ei saisi millään lailla osallistua sellaisiin toimiin, jotka vaikuttavat asian ratkaisuun. Esimerkkeinä hallituksen esityksessä on mainittu lausuntojen pyytäminen, asianosaisten kuuleminen sekä muiden selvitysten hankkiminen.

Edellä todetusti Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiaa ja palveluverkkosuunnitelmaa on valmistellut tulevaisuuslautakunnaksi nimetty hyvinvointialueen toimielin. Tulevaisuuslautakunnan kokouksessa 26.6.2024 esittelijänä toimineen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen strategiajohtaja Ilkka Pirskasen esityksestä päätettiin käynnistää lausuntokierros koskien palvelustrategialuonnosta sekä siihen sisältyvää palveluverkkosuunnitelmaa (päättös § 76). Tulevaisuuslautakunta on lisäksi 17.9.2024 päättänyt jälleen Pirskasen esityksestä hyväksyä palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman sekä esittää niitä aluehallituksen ja -valtuuston hyväksyttäväksi (päättös § 93).

Lain esitöissä on korostettu, että monijäsenisessä päätöksentekokoelimesta on erityisen tärkeää huomioida se, ettei esteellinen henkilö osallistu asiaa koskevaan keskusteluun, sillä keskustelussa ilmi tulleet mielipiteet voivat vaikuttaa päätöksentekokoelimen muiden jäsenten mielipiteisiin, ja siten myös esteellinen henkilö pystyisi läsnä ollessaan vaikuttamaan asian käsittelyyn. Perustuslain 118 §:n mukaan esittelijä on vastuussa siitä, mitä hänen esittelystään on päätetty, jollei hän ole jättänyt päätökseen eriävää mielipidettään. Perustuslain edellä mainittu säännös korostaa esittelijän erityistä ja poikkeavaa vastuuta.

Todettakoon, että Itä-Suomen hallinto-oikeus on 3.5.2024 tekemällään päätöksellä kumonnut aluevaltuuston aiemman, 22.6.2023 tekemän päätöksen § 44 palvelustrategiasta ja siihen sisältyvästä palveluverkkosuunnitelmasta. Tästä syystä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia on valmisteltu uudelleen. Palvelustrategiaa ja palveluverkkosuunnitelmaa on uudelleen valmisteltu tulevaisuuslautakunnassa edellä mainitusti 26.6.2024 ja 17.9.2024.

Esteellisenä pidettävä henkilö, strategiajohtaja Ilkka Pirskanen on ollut kummassakin tulevaisuuslautakunnan käsittelyssä läsnä, minkä lisäksi hän on toiminut kummassakin käsittelyssä valmistelusta vastaavana esittelijänä. Pirskanen on siten osallistunut asian käsittelyyn hallintolain esteellisyyden

muodostumista tarkoittavalla tavalla. Valittaja katsoo, että esteellinen luottamushenkilö on erittäin merkittävällä tavalla osallistunut palvelustrategian ja palveluverkon valmisteluun esittelijänä toimiessaan.

Hallintolain mukainen esteellisyys – yhteisöjääviys

HL 28.1 §:n 5 kohta, eli yhteisöjääviys, tulee sovellettavaksi hyvinvointialueen palvelustrategiaa koskevassa asiassa silloin, kun luottamushenkilö on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosaisen tai jolle ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Hallintomenettelylakia (598/1982, kumottu) koskevassa hallituksen esityksessä (HE 88/1981 vp) on muun ohella todettu, että yleisön luottamuksen virkamiesten puolueettomuuteen on voitu havaita järkkävän erityisesti silloin, kun virkamiehen käsittelemässä asiassa on asianosaisena tai merkittävän tosiasiallisen edun haltijana sellainen oikeushenkilö, jonka johtamiseen virkamies itse osallistuu. Hallituksen esityksessä on lisäksi todettu, että säännöshdotuksessa yhteisöllä ja säätiöllä tarkoitetaan kaikkia sellaisia oikeushenkilöitä, jotka voivat olla asianosaisena hallintomenettelyssä. Hallituksen esityksessä on lisäksi mainittu, että jos virkamies osallistuu tällä tavoin oikeushenkilön johtamiseen, hän on sille toiminnastaan myös vastuussa. Selvänä on pidettävä, että virkamiehen virkavastuu, joka sisältää myös velvollisuuden noudattaa objektiviteettiperiaatetta, voi tuolloin joutua ristiriitaan sen vastuun ja niiden velvollisuuksien kanssa, joita hänellä on oikeushenkilöä kohtaan.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen strategiajohtaja Ilkka Pirskanen toimii myös ISLAB hyvinvointiyhtymän hallituksen puheenjohtajana. ISLAB on laboratorion keskus, joka tarjoaa laboratorio- ja näytteenottopalveluita. Palveluverkkosuunnitelmassa ja strategiassa on linjattu keskeisesti laboratorio- ja näytteenottopalveluiden laajuudesta ja sijoitettavista toimipisteistä.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue toimii laboratorio- ja näytteenottopalveluiden tilaajana ja Pirskasen edustama ISLAB hyvinvointiyhtymä vuorostaan tuottaa näitä palveluita Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle tilaajana.

Palveluverkkosuunnitelmassa on määritelty, miten näytteenotto- ja laboratoriopalvelut käytännössä tullaan toteuttamaan. Sote-keskuksissa on palveluverkkosuunnitelman mukaan näytteenottopalvelut ja verianalytiikka, sote-asetilla näytteenottopalvelut ja verianalytiikka suppeasti ja sote-palvelupisteillä näitä palveluita ei ole lainkaan.

Edellä esitetty huomioiden ISLAB hyvinvointiyhtymälle on voinut aiheutua joko konkreettista hyötyä tai vahinkoa riippuen siitä, miten sosiaali- ja terveydenhuollon toimipaikat sijoitellaan hyvinvointialueelle ja etenkin siitä, minkä verran alueelle tulee esim. kutakin palvelumallia. Mitä enemmän alueelle sijoitettaisiin sote-keskuksia, joissa on ISLAB hyvinvointiyhtymän tarjoamat näytteenottopalvelut ja verianalytiikka, sitä enemmän ISLAB asiasta hyötyy. Vastavuoroisesti, mitä enemmän sote-palvelupisteitä sijoitetaan hyvinvointialueelle, sitä enemmän ISLAB hyvinvointiyhtymälle aiheutuisi vahinkoa, koska palvelupisteillä ei olisi lainkaan heidän tarjoamiaan palveluita. Pirskasella voidaan katsoa objektiivisesti arvioiden olevan intressi pyrkiä vaikuttamaan palveluntarjontaan. Tämän on katsottava olennaisesti heikentävän luottamusta päätöksentekoon ja sen objektiivisuuteen.

Koska palvelustrategialla ja palveluverkkosuunnitelmalla on edellä kuvastusti konkreettisia oikeudellisia ja etenkin taloudellisia vaikutuksia ISLAB hyvinvointiyhtymään, jota Pirskanen edustaa, on hän HL 28.1 §:n 5 kohdan eli yhteisöjääviyden nojalla esteellinen toimimaan asian käsittelyssä tai olemaan läsnä asiaa käsiteltäessä.

Hyvinvointialuelain 102 §:n 4 momentin mukaan hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohtaa ei sovelleta hyvinvointialueen luottamushenkilöön, viranhaltijaan tai työntekijään, vaikka tämä olisi mainitussa lainkohdassa tarkoitettussa asemassa hyvinvointialueen liikelaitoksessa tai

hyvinvointiyhtymässä. Henkilö on kuitenkin esteellinen, jos hyvinvointialueen edut ovat ristiriidassa liikelaitoksen tai hyvinvointiyhtymän etujen kanssa taikka asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu asian käsittelyyn.

Todettakoon selvyuden vuoksi, että oikeuskäytännön perusteella yhteisöjäävipoikkeus ei tule näin painavan asian ollessa kyseessä sovellettavaksi. Asiasa on selvää, että kyse on erittäin merkityksellisestä päätöksenteosta, minkä lisäksi niin ikään on selvää, että edut ovat tässä tapauksessa olleet ristiriidassa. Asian tasapuolinen käsittely olisi edellyttänyt, että Pirskanen ei olisi osallistunut asian käsittelyyn. Myös se, että esittelijän vastuuta on jopa perustuslain tasoisesti korostettu, tukee tätä näkemystä.

Hallintolain mukainen esteellisyys – yleislausekejäävi

Mikäli vastoin valittajan perusteltua näkemystä katsottaisiin, että esittelijänä toiminut Ilkka Pirskanen ei ole ollut yhteisöjääviyden perusteella esteellinen osallistumaan tulevaisuuslautakunnan kokouksiin, on Pirskasen katsottava olleen esteellinen yleislausekejääviyden perusteella.

HL 28.1 §:n 7 kohdan eli niin sanotun yleislausekkeen mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu. Tällaisen syyn on oltava ulkopuolisen havaittavissa. Yleislausekejääviydellä on lainsäädännössä pyritty korostamaan yleistä luottamusta hallintomenettelyn puolueettomuuteen.

On selvää, että ulkopuolinen voi ryhtyä epäilemään esittelijän puolueettomuutta tilanteessa, jossa hän osallistuu esittelijänä sellaisen päätöksen käsittelyyn, joka voi olla erittäin edullinen nimenomaisesti hänen edustamansa ISLAB hyvinvointiyhtymän kannalta.

Koska päätöksentekoon osallistuneen esittelijän puolueettomuus on edellä kuvatun mukaisesti vaarantunut, on strategiajohtaja Ilkka Pirskanen ollut

esteellinen toimimaan asian käsittelyssä tai olemaan läsnä asiaa käsiteltävässä – *virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.*

Lopuksi

Koska esittelijänä toiminut strategiajohtaja Ilkka Pirskanen on edellä kuvattun mukaisesti ollut esteellinen, on valituksenalainen päätös syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Kaikki edellä esitetty huomioiden Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston 9.10.2024 antama päätös § 59 tulee kumota ja palauttaa asia valmisteltavaksi.

Muut menettelyvirheet

Kokouskutsu

Valittajan näkemyksen mukaan valituksenalainen päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä myös sen vuoksi, että kokousta ei ole kutsuttu koolle laillisesti. Kokouskutsu ei saavuttanut kaikkia valtuutettuja teknisen virheen vuoksi säädetyssä ajassa. Kokouskutsu on lähetetty viralliseen luottamushenkilösähköpostiin aluehallituksen päätöksellä, mutta teknisen virheen vuoksi sähköposti on palautunut lähettäjälle.

Hyvinvointialuelain 99 §:n mukaan kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti, jos hyvinvointialue huolehtii, että tähän tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat käytettävissä. Hyvinvointialueella on siten velvollisuus varmistua siitä, että sähköinen kokouskutsu voidaan lähettää hyvinvointialuelain mukaisesti sähköisesti.

Koska kokouskutsua ei ole toimitettu hyvinvointialuelain edellyttämällä tavalla, on valituksenalainen päätös syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Tämän vuoksi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston 9.10.2024 antama päätös § 59 tulee kumota ja palauttaa asia valmisteltavaksi.

Todettakoon, että valittajan käsityksen mukaan asiasta on esitetty kannanotto aluevaltuuston kokouksessa 9.10.2024, mutta kannanotto on jätetty kirjaamatta pöytäkirjaan. Aluevaltuutettu on kokouksessa kyseenalaistanut kokouksen laillisuuden teknisestä virheestä johtuen. Pöytäkirja on siten virheellisesti laadittu, koska sinne olisi tullut merkitä edellä mainittu kannanotto, minkä lisäksi pöytäkirjasta olisi tullut kyseenalaistuksen vuoksi ilmetä, millä perustein kokous on keskustelun jälkeen todettu lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Äänestysjärjestys

Valittajan näkemyksen mukaan valituksenalainen päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä myös sen vuoksi, että äänestysjärjestyksen osalta ei ole noudatettu hallintosääntöä.

Pohjois-Karjalan Hyvinvointialueen hallintosäännön 112 §:n mukaan jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää aluevaltuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

- Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta.
- Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan.
- Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle.
- Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.

Kokouksessa esitettyjen vastaesitysten olisi tullut siten olla vastakkain äänestyskäsissä. Kokouksessa tätä äänestysjärjestystä ei noudatettu, mikä on vääristänyt aluehallituksen pohjaesityksen asemaa – pohjaesityksen asema on vahvistunut muihin esityksiin nähden. Valittaja katsoo, että aluevaltuustolla ei ole toimivaltaa päättää äänestysjärjestyksestä hallintosäännön vastaisesti. Todettakoon, että kyseistä pykälää koskien on jätetty yhdeksän eriävää mielipidettä.

Koska äänestysjärjestyksessä ei ole noudatettu hallintosääntöä, on valituksenalainen päätös syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Tämän vuoksi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston 9.10.2024 antama päätös § 59 tulee kumota ja palauttaa asia valmisteltavaksi.

Palveluverkkosuunnitelmasta äänestäminen

Valittajan näkemyksen mukaan valituksenalainen päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä myös sen vuoksi, että palveluverkkoa koskevaa asiaa ei ole tuotu valtuustolle päätettäväksi, eikä aluevaltuusto ole siten tosiasiallisesti hyväksynyt palveluverkkosuunnitelmaa, vaan ainoastaan palvelustrategian.

Hyvinvointialueen aluevaltuusto on kokouksessaan asettanut äänestykseen ensin palvelustrategian, sitten palveluverkkosuunnitelman. Aluehallituksen esityksessä on kuitenkin esitetty hyväksyttäväksi vain palvelustrategiaa koskeva asiakirja ”Aluehallitus esittää aluevaltuustolle Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian hyväksymistä hyvinvointialuejohtajan tekemän muutetun päätösehdotuksen mukaisesti. Asian liitteinä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia 2024 – 2038 (liite 5) ja Siunsote palveluverkko vuoteen 2038 (liite 6).”

Näin ollen palveluverkkoa koskeva asiakirja on ollut ainoastaan liitteenä, ei tosiasiallisesti päätöksenteon kohteena.

Yhteenveto

Kaikki edellä esitetty huomioiden todetaan lopuksi, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston 22.6.2023 antama päätös § 44 on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Aluehallituksen olisi tullut hyvinvointialuelain 101 §:n nojalla jättää päätös täytäntöön panematta, koska päätös on selvästi syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Jo aluehallituksen olisi siten tullut saattaa asia uudelleen käsiteltäväksi.

Juuan kunta on esittänyt aluehallitukselle, että aluevaltuuston päätökseen tulisi tehdä itseoikaisu samoista syistä kuin mitä tässä aluevalituksessa on käsitelty. Aluehallitus on esityksen johdosta lausunut yhteenvetona, ettei Juuan kunnan esittämillä seikoilla ole vaikutusta aluevaltuuston 9.10.2024 § 59 täytäntöönpanon kannalta.

Koska aluehallitus on tehnyt asiassa päinvastaisen päätöksen (§ 226), tulee hallinto-oikeuden antaa asiassa täytäntöönpanoa koskeva määräys, jolla hallinto-oikeus kieltää laittamasta täytäntöön aluevaltuuston 9.10.2024 tekemää päätöstä § 59 siihen saakka, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Oikeudenkäyntikuluista

Valittaja katsoo, että heidän oikeudenkäyntikulunsa on määrättävä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen korvattavaksi. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvun 95 §:n mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Käsillä olevassa tapauksessa olisi kohtuutonta, että valittaja joutuisi vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan, sillä aluevaltuuston päätökseen liittyy useita menettelyvirheitä ja etenkin ottaen huomioon, että tämä on jo toinen kerta, kun asiaa käsitellään aluevaltuustosta edellisen päätöksen tultua kumotuksi hallinto-oikeudessa.

Muuta

Valittaja varaa oikeuden täydentää valitusta sekä perusteluiden että todistelun osalta.

LIITTEET

1. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston pöytäkirja 4/2024 (sis. valituksenalainen päätös § 59)
2. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia 2024-2038
3. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluverkko vuoteen 2038
4. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen tulevaisuuslautakunnan pöytäkirja 8/2024
5. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen tulevaisuuslautakunnan pöytäkirja 10/2024
6. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallituksen pöytäkirja 11/2024 (sis. päätös § 226)
7. Juuan kunnanhallituksen 21.10.2024 pöytäkirjanote § 163 (aluehallituksen pöytäkirjan 11/2024 liite)
8. Vastine Juuan kunnanhallitus 21.10.2024 § 163 (aluehallituksen pöytäkirjan 11/2024 liite)
9. Rääkkylän kunnanhallituksen 11.11.2024 pöytäkirjanote § 148

Paikka ja päiväys

11.11.2024 Rääkkylän kunta

Esko Rautiainen
kunnanjohtaja